

Noor Asharaf

Assistant Professor (Guest Faculty)

Dept. of Persian, MMHAPU, PATNA

Email: ashrafjnu@gmail.com

E-Content

Sem-1, Paper code: 103

Persian (M A)

Topic: Sadegh Hedayat (Cont..)

صادق هدایت یکی از بزرگترین و خلاق ترین نویسندگان معاصر ایران محسوب می شود. وی سازنده اصلی ادبیات داستانی، نقد ادبی و نخستین مترجم با قریحه آثار نویسندگان نوآور اروپایی در ایران به شمار رود که به عنوان روشنفکری مستقل، خلاق و نوآور نقش مهمی را در تکوین ادبیات داستانی فارسی ایفا کرد. هدایت در زندگی خود آثار بزرگی را نگاشت و به چاپ رساند. از آثار او می توان به زنده به گور، بوف کور، سایه روشن، نیرنگستان، سگ ولگرد، سه قطره خون، علویه خانم، ولنگاری و حاجی آقا اشاره کرد. هدایت علاوه بر داستان نویسی آثاری نیز در قالب ترجمه، تحقیق، سفرنامه و نمایشنامه از خود به یادگار گذاشت. همچنین هدایت نامه هایی به حسن شهیدنورائی، اعضای خانواده اش، مجتبی مینوی و محمدعلی جمالزاده دارد؛ نامه هایی که طبعاً نامه به معنای متعارف و خصوصی آن نیستند و در لابه لای سطرهای آن عشق سوزان او به ادبیات، اندیشه ها و شیوه های ادبی تازه، به خصوص مفاهیم جدیدی که در ارتباط با ادبیات و زندگی هستند و به طور کلی هر آنچه زنده و اصیل است به روشنی به چشم می خورد.

هدایت یکی از معدود نویسندگان معاصر ایرانی محسوب می شود که با تکیه بر فرهنگ و تاریخ ایران به ویژه خرد ایرانی، خاستگاه ایرانی بودن خود را برجسته کرد. همه تلاش او در آفرینش بهترین داستان هایش حیات بخشیدن به نمادها، تمثیلها، استعاره ها و نشانه های گم شده یا فراموش شده در فرهنگ کهن و ادبیات ایرانی است. هدایت در ۱۹ فروردین سال ۱۳۳۰ در پاریس خودکشی کرد و چند روز بعد در قطعه ۸۵ گورستان پرلاشز به خاک سپرده شد.

آثار صادق هدایت:

آثار هدایت را به‌طور کلی می‌توان در پنج موضوع طبقه‌بندی کرد: داستان، ترجمه، تحقیق، نمایشنامه و سفرنامه.

داستان

زنده به گور (۱۳۰۹)، سه قطره خون (۱۳۱۱)، علویه خانم (۱۳۲۲)، سایه‌روشن (۱۳۱۲)
وغوغ ساهاب (با مسعود فرزاد) (۱۳۱۳)، بوف کور (۱۳۱۵)، سگ ولگرد (۱۳۲۱)، ولنگاری (۱۳۲۳)
حاجی آقا (۱۳۲۴)، توپ مرواری (۱۳۲۷)

ترجمه

صادق هدایت اولین کسی بود که با ترجمه داستان دیوار در سال ۱۳۲۴، ژان پل سارتر و کمی بعد با ترجمه مسخ فرانتس کافکا را به ایرانیان معرفی کرد. وی به دو زبان فرانسوی و فارسی میانه تسلط داشت و آثاری را از آن دو زبان به فارسی ترجمه کرده است:

مسخ اثر فرانتس کافکا، دیوار اثر ژان پل سارتر، کور و برادرش (۱۳۱۰) اثر آرتور شنیتر
کلاغ پیر (۱۳۱۰) اثر الکساندر لانتز کیلاند نویسنده نروژی، تمشک تیغ‌دار (۱۳۱۰) اثر آنتون چخوف
مرداب حبشه (۱۳۱۰) اثر گاستون شرو نویسنده فرانسوی، جلو قانون اثر فرانتس کافکا
گراکوس شکارچی اثر فرانتس کافکا، گروه محکومین اثر فرانتس کافکا

فارسی میانه

یادگار جاماسب، کارنامه اردشیر بابکان، گزارش گمان شکن، گجسته ابالش، شهرستان‌های ایران، زند و هومن

تحقیق

رباعیات خیام (۱۳۰۲)، فواید گیاهخواری (۱۳۰۶)، ترانه‌های خیام (۱۳۱۳)، نیرنگستان (۱۳۱۲)

انسان و حیوان، فولکور یا فرهنگ توده

نمایشنامه

مازیار (با مجتبی مینوی) (۱۳۱۲)، پروین دختر ساسان (۱۳۰۹)، افسانه آفرینش (۱۳۲۵)

سفرنامه

اصفهان نصف جهان (۱۳۱۱)

کتاب *زنده بگور* شامل ۸ داستان کوتاه است. نام کتاب از نخستین داستان این مجموعه، (زنده به گور) که جوانی در آشفتگی‌های فکری و روحی خود به سر می‌برد و آرزوی مرگ دارد، گرفته شده است. کتاب *بوف کور* بهترین رمان هدایت است. رمانی کوتاه و از نخستین نثرهای داستانی ادبیات ایران در سده ۲۰ میلادی. این رمان به سبک فراواقع نوشته شده و تک‌گویی یک راوی است که دچار توهم و پندارهای روانی است. تمامی رمان از زاویه دید اول شخص روایت می‌شود و از دو بخش نسبتاً جدا از هم ساخته شده است. این دو بخش گاه با استفاده از شباهت توصیف‌ها و اشاره‌ها به هم مربوط می‌شوند. کتاب *سه قطره خون* مجموعه داستانی است که صادق هدایت آن را در سال ۱۳۱۱ چاپ نمود و شامل یازده داستان کوتاه است. داستان‌های کتاب شامل «سه قطره خون» «گرداب» «داش آکل» «آینه شکسته» «طلب آمرزش» «لاله» «صورتک‌ها» «چنگال» «مردی که نفسش را کشت» «محلل» «گجسته دژ» است.

کتاب *سگ ولگرد* آخرین مجموعه داستان صادق هدایت است که نخستین بار در سال ۱۳۲۱ توسط انتشارات بازرگانی نجات در ۱۳۴ صفحه در تهران منتشر شد. این کتاب شامل هشت داستان کوتاه است که بیشتر آن‌ها پیش از ۱۳۲۰ خورشیدی نوشته شده بوده‌اند. «سگ ولگرد» «دن ژوان کرج» «بن‌بست» «کاتیا» «تخت ابونصر» «تجلی» «تاریک‌خانه» «میهن پرست» نام داستان‌های این کتاب هستند.